

**Hogeschool Van Hall Larenstein
Hogeschool Rotterdam
HZ university of applied sciences**

Master River Delta Development

Toets na drie jaar

Samenvatting

In mei 2021 is de bestaande joint degree hbo-masteropleiding River Delta Development van Hogeschool Van Hall Larenstein, Hogeschool Rotterdam en HZ university of applied sciences bezocht door een visitatiepanel van NQA, in het kader van de *Toets na drie jaar*. Deze voltijdopleiding wordt gedeeltelijk in Middelburg, Velp en Rotterdam aangeboden. Het panel beoordeelt de opleiding als **positief**.

Deze opleiding is uniek in haar soort en heeft een enthousiaste groep studenten en docenten. Er heerst een prettige en gedreven sfeer. Na het positieve accreditatiebesluit bij de *Toets Nieuwe Opleiding* en de start in 2019 is deze opleiding in gezamenlijkheid door de drie hogescholen op goede wijze doorontwikkeld. Tijdens de *Toets na drie jaar* in 2021 is het systeem van toetsing en het gerealiseerde niveau beoordeeld door een visitatiepanel dat deels ook zitting nam in het panel van de *Toets Nieuwe Opleiding*. Hierbij is vastgesteld dat de opleiding een goed en transparant systeem van toetsing heeft. Toetsvormen zijn afwisselend en uitdagend. Afgestudeerden realiseren de beoogde leerresultaten. Zij komen goed terecht in het werkveld van rivierdelta's, waar zij aan complexe deltaproblemen bijdragen.

Standaard 10: Toetsing

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. De opleiding heeft een duidelijk en transparant systeem van toetsing, dat vanuit een sterke basis verder kan worden geoptimaliseerd. De examencommissie is op actieve wijze betrokken bij de opleiding en borgt de kwaliteit van toetsen en beoordelingen volgens de wettelijke vereisten. De terugkerende toetsvorm van het assessment biedt zowel een duidelijke structuur aan studenten, als voldoende variatiemogelijkheden in de inhoud van het portfolio. De opleiding geeft veel en goede feedback aan studenten, waardoor toetsen een integraal onderdeel zijn van het leerproces van studenten. Alle toetsen zijn opgesteld op het masterniveau, waardoor studenten over het algemeen op goede wijze uitgedaagd worden. In de laatste fase van de opleiding ervaren studenten een te grote uitdaging en het is dan ook een advies aan de opleiding om de toetsdruk bij studenten in de laatste fase te verminderen.

Standaard 11: Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Ten tijde van de *Toets na drie jaar* heeft de opleiding elf afgestudeerden. De afgestudeerden van deze opleiding zijn goed geland in het werkveld: zij vinden soms al tijdens hun studie, en anders vrij snel na hun studie, een baan op masterniveau in het werkveld van rivierdelta's. De toetsen zijn van een overtuigend masterniveau, waarbij werkveldrelevante thema's aan bod komen. De ambitie om studenten voor te bereiden op het wereldwijd werken in deltagebieden komt, vanwege de coronacrisis, nog beperkt tot zijn recht.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Inleiding	6
Schets van de opleiding	9
Beoordeling NVAO-standaarden	11
Standaard 10 Toetsing	12
Conclusie	12
Onderbouwing	12
Toetssysteem	12
Toetsvormen	13
Beoordeling	14
Kwaliteitsborging toetsing en beoordeling	15
Standaard 11 Gerealiseerde leerresultaten	17
Conclusie	17
Onderbouwing	17
Gerealiseerd niveau	17
Functioneren afgestudeerden	18
Eindoordeel over de opleiding	20
Oordelen op de standaarden	20
Aanbevelingen	21
Bijlagen	23
Bijlage 1 Bezoekprogramma	24
Bijlage 2 Bestudeerde documenten	25

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande hbo-masteropleiding River Delta Development van Hogeschool Van Hall Larenstein, Hogeschool Rotterdam en HZ university of applied sciences. Het visitatiepanel van NQA dat de beoordeling heeft uitgevoerd is samengesteld door NQA, in opdracht van de drie hogescholen en in overleg met de opleiding. Voorafgaand aan de visitatie heeft de NVAO het panel goedgekeurd.

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Ook bevat het enkele aanbevelingen voor de opleiding. Het rapport is opgesteld conform het *Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs* van de NVAO (2018) en de *NQA Handleiding Opleidingsvisitaties Hoger Onderwijs 2019 Beperkte Opleidingsbeoordeling*.

Panel

De visitatie heeft plaatsgevonden op 18 mei 2021. Het visitatiepanel bestond uit:

De heer prof. dr. ir. P. Goethals (voorzitter, domeindeskundige)

De heer dr.ir. D.C.M. Augustijn (domeindeskundige)

Mevrouw J.C.M. van Haren (domeindeskundige)

Mevrouw C. van Breugel MSc (studentlid)

Mevrouw drs. M. Schoots, auditor van NQA, trad op als secretaris van het panel.

Werkwijze panel en procesverloop

De inleverdatum voor de rapportage van deze visitatie is 1 oktober 2021. Gezien het een Toets na drie jaar betreft, is een visitatiegroep niet van toepassing. Voor de beoordeling heeft de opleiding een zelfevaluatie en bijlagen ter beschikking gesteld aan het panel en is een paneloverleg gepland ter voorbereiding van de visitatie. Dit vooroverleg heeft een week voor het visitatiebezoek plaatsgevonden. Het vooroverleg heeft wegens de geldende coronamaatregelen online plaatsgevonden. De panelleden zijn geïnstrueerd over de werkwijze via de NQA-handleiding en het NVAO-kader. Vervolgens heeft het panel de aanpak, rolverdeling en werkwijze voor de visitatie besproken. Het panel heeft gesproken over de indrukken en observaties die zijn verkregen vanuit het zelfevaluatierapport en de bijlagen. Ook zijn de meningen over de geselecteerde afstudeer- en toetsdossiers gedeeld. Informatie uit het vooroverleg is uitgewerkt naar een agenda met vraagpunten voor de bezoekdag.

De visitatie heeft online plaatsgevonden wegens de geldende coronamaatregelen. Tijdens de visitatiedag heeft het panel gesproken met diverse groepen (zie *Bijlage 1*). Al het materiaal was vooraf bestudeerd. Aan het einde van de visitatiedag is in het gehele panel alle verkregen informatie verwerkt tot een totaalbeeld en tot een voorlopig oordeel met argumentatie. Tijdens een afsluitende mondelinge terugkoppeling heeft de voorzitter van het panel de voorlopige eindoordelen en belangrijkste bevindingen meegedeeld aan de opleiding.

Na het visitatiebezoek heeft de secretaris op basis van alle informatie en de meningen van de panelleden een conceptrapportage opgesteld en voorgelegd bij alle panelleden. Met de input van de panelleden is een tweede concept opgesteld dat ter controle op feitelijke onjuistheden is voorgelegd bij de opleiding. De panelleden hebben kennisgenomen van de reactie van de opleiding en waar nodig aanpassingen doorgevoerd. Vervolgens is het rapport definitief vastgesteld.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Utrecht, 24 juni 2021

Panelvoorzitter

De heer prof. dr. ir. P. Goethals

Secretaris

Mevrouw drs. M. Schoots

Schets van de opleiding

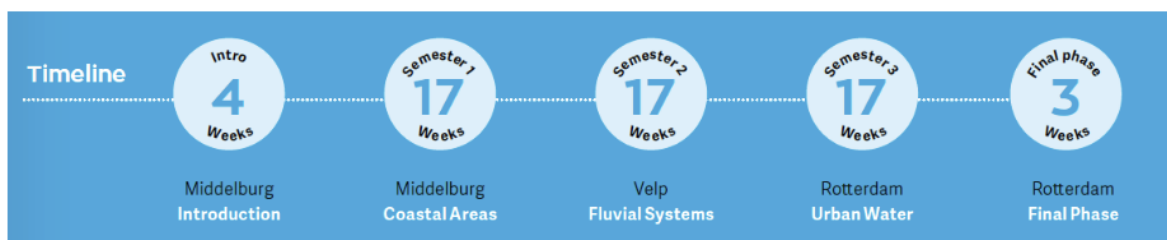
De voltijdse, Engelstalige hbo-master River Delta Development is een uniek joint degree programma dat sinds september 2019 wordt aangeboden door drie hogescholen: Hogeschool Van Hall Larenstein (VHL), Hogeschool Rotterdam (HR) en HZ university of applied sciences (HZ). Ten tijde van de *Toets na drie jaar* zijn er twee cohorten gestart met de opleiding: het eerste cohort uit september 2019 heeft 16 studenten, het tweede cohort uit september 2020 heeft 18 studenten.

Profiel

De opleiding heeft 5 eigen eindkwalificaties geformuleerd, waaronder 41 leerdoelen vallen. De opleiding is ontwikkeld vanwege een behoefte in het werkveld en richt zich in eerste instantie op Nederlandse en buitenlandse afgestudeerden uit de bacheloropleidingen van de drie hogescholen. Er studeren nu drie buitenlandse studenten aan de opleiding. In de toekomst gaat de opleiding ook professionals bedienen die zich willen doorontwikkelen in hun werk. De opleiding heeft de ambitie om deltaprofessionals op te leiden die bijdragen aan het aanpakken van maatschappelijk zeer urgente vraagstukken. Klimaatverandering en de groei van de wereldbevolking zorgen voor deze urgentie. Afgestudeerden functioneren in de rol van 'Facilitator of change' voor wereldwijde, complexe rivierdelta-vraagstukken en dienen daarvoor zowel kennis te hebben van de werking van deltasystemen als competenties te hebben op het gebied van praktijkgericht onderzoek en transities.

Programma

De totale opleiding beslaat 90 EC en duurt 1,5 jaar. Het programma is volgtijdelijk opgebouwd in drie semesters. Studenten volgen een 'nomadisch' programma: zij starten hun studie in Middelburg (kustgebied), krijgen vervolgens les vanuit Velp (riviersystemen) en sluiten hun opleiding af in Rotterdam (steden in de delta). Op alle locaties worden excursies georganiseerd in de rivierdelta's en werken studenten in zogenaamde 'living labs'. De 'living labs' zijn proeftuinen waarin studenten, docenten, onderzoekers en praktijkpartners (op locatie) met elkaar samenwerken aan 'open ended' praktijkproblemen. Studenten kiezen elk semester zelf een living lab waarin ze willen werken.

Corona

Gedurende de maatregelen tegen het coronavirus hebben de excursies grotendeels doorgang kunnen vinden, en hebben de meeste lessen online plaatsgevonden. Het panel vindt het mooi om te zien dat zowel docenten als studenten nadrukkelijk de voordelen zien van het onlineonderwijs, omdat studenten door heel het land wonen en docenten van drie locaties komen. De opleiding heeft goed gebruik gemaakt van de mogelijkheden om excursies door te

laten gaan en online inspirerend onderwijs neer te zetten. Deze relatief nieuwe opleiding is daardoor - ondanks corona - uitgebloeid tot een mooie opleiding volgens het panel.

Terugblik Toets Nieuwe Opleiding

Bij de *Toets Nieuwe Opleiding* in 2018 kwam de NVAO in eerste instantie tot een positief besluit onder voorwaarden. Het toenmalige panel zag onder andere de volgende positieve punten: een goede aansluiting op het werkveld, de uitgebreide en goede set van leerdoelen en het diverse en enthousiaste docententeam. Het te realiseren niveau en de concretisering hiervan in leerdoelen waren zaken waarop het toenmalige panel tijdens het visitatiebezoek onvoldoende zicht kreeg. Ook heeft het toenmalige panel aanvullende vragen gesteld over het nog niet volledig aanwezig zijn van de studie-informatie (handleidingen en digitale leeromgeving) en toetsinformatie. Op basis van aanvullende informatie heeft het panel de formulering van het beoogde niveau op een later moment in 2018 positief beoordeeld.

Twee van de panelleden in 2021 maakten deel uit van het panel van de *Toets Nieuwe Opleiding*. Het huidige panel ziet dat de opleiding de toenmalige aandachtspunten volgens plan verder heeft opgepakt. Alle studiehandleidingen en toetsinformatie zijn beschikbaar voor studenten en er staat een digitale leeromgeving die goed functioneert. De leerdoelen geven goed richting aan het eindniveau, hoewel het panel wel ziet dat de lat hoog ligt en dat er in de eindfase van de opleiding goed naar de toetsdruk gekeken kan worden (zie *Standaard 10*). Het huidige panel complimenteert de opleiding met de indrukwekkende mate van zelfreflectie en de grote gedrevenheid om constant te verbeteren.

Administratieve gegevens

Naam opleiding in CROHO	Master River Delta Development
Type en soort	Hbo-master
Opleidingscode CROHO	49504
Sector CROHO	Techniek
Variant	Voltijd
Studielast	90 EC
Graad	Master of Science
Locaties	Middelburg, Velp en Rotterdam
Onderwijstaal	Engels
Inleverdatum	01 oktober 2021
Joint programme	Joint degree Hogeschool Van Hall Larenstein Hogeschool Rotterdam HZ university of applied sciences

Beoordeling NVAO-standaarden

Standaard 10 Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard.

Het panel stelt vast dat de opleiding een duidelijk en transparant systeem van toetsing heeft. De opleiding kan het systeem van toetsing nu vanuit een sterke basis gaan optimaliseren, aldus het panel. Zo geeft de opleiding zelf al aan dat zij de formulering van de criteria op de rubrics nog verder wil verbeteren om het werk van de docenten en examinatoren te vergemakkelijken en de verwachtingen van studenten gedurende hun leertraject te verbeteren.

De examencommissie is op goede wijze betrokken bij de opleiding en vervult haar wettelijke taken voor de borging van de kwaliteit van toetsen. Alle toetsen zijn opgesteld op het masterniveau. De terugkerende toetsvorm van het assessment biedt zowel een duidelijke structuur aan studenten, als voldoende variatiemogelijkheden in de inhoud van het portfolio. Alle toetsvormen zijn goed online uit te voeren gedurende de coronacrisis. De opleiding geeft veel en goede feedback aan studenten. Het feit dat dit al gedurende het onderwijs gebeurt en dat er formatieve toetsen worden ingezet, maakt dat toetsen een logisch onderdeel van het leerproces van de student vormen. Als het gaat om het structureel noteren van de feedback op de beoordelingsformulieren, raadt het panel de examinatoren aan om hierin meer dezelfde aanpak te kiezen. Een ander punt van aandacht is de door studenten ervaren hoge toetsdruk in de laatste fase van de opleiding.

Onderbouwing

Toetssysteem

Het panel ziet dat de opleiding een transparant en sterk systeem van toetsing heeft, dat goed aansluit op het onderwijs en de leerdoelen. Regelingen rondom toetsing en beoordeling zijn adequaat vastgelegd in de Course and Examination Regulation en de Implementation Regulation. Het panel vindt dat de opleiding op goede wijze investeert in het constant verbeteren van het systeem van toetsing. Er wordt goed samengewerkt tussen de coördinatoren en docenten van de drie hogescholen, waarbij er een duidelijk eigenaarschap is belegd voor de toetsen. De punten die nog doorontwikkeld kunnen worden, zoals de formuleringen van de rubrics en het vastleggen van de feedback (zie later bij deze standaard), worden goed geadresseerd door de opleiding.

Het systeem van toetsing is erop gericht om bij te dragen aan het leerproces van studenten en om te kwalificeren of studenten voldoen aan het gestelde niveau. Alle toetsen in de opleiding worden opgesteld en beoordeeld op masterniveau. Er is in die zin sprake van een zeer breed afstudeerprogramma. In de toetsen toont de student een aantal vastgestelde leerdoelen aan, en in de living lab assessments (zie *Toetsvormen* verderop bij deze standaard) kiest de student ook

een aantal leerdoelen zelf. De student dient uiteindelijk alle leerdoelen te behalen. Bij het onvoldoende aantonen van één of meerdere leerdoelen, dient de student die betreffende leerdoelen te herkansen. Hiervoor heeft de student twee kansen per studiejaar. Een derde kans kan eventueel worden aangevraagd bij de examencommissie.

Toetsvormen

Toetsen en beoordelingsrubrics worden altijd door minimaal twee examinatoren ontwikkeld. In de uitvoering is dit een opleiding waarbij meestal meer dan twee collega's vanuit de drie hogescholen worden betrokken bij ontwikkelwerk. De opleiding hanteert een aantal toetsvormen, die gezamenlijk voldoende variatie bieden om verschillende leerdoelen af te toetsen. De toetsen zijn naar mening van het panel geschikt om de gestelde leerdoelen te toetsen en zijn valide. Studenten ervaren een prettige variatie aan toetsvormen, en tegelijkertijd een duidelijke toetsstructuur. Ook vinden studenten dat ze uitgedaagd worden binnen de toetsen en dat je een proactieve houding nodig hebt in deze opleiding om je toetsen te behalen. Dit getuigt volgens het panel van een gedegen niveau van de toetsen.

Het assessment als toetsvorm komt vier keer terug in het toetsprogramma (zie onder). In de assessments laten studenten aan de hand van een portfolio van bewijsstukken en een zelfreflectie per leerdoel zien wat zij hebben gedaan om de leerdoelen te behalen in een living lab (zie *Schets van de opleiding*). In een mondeling assessment wordt aan de hand van vragen van examinatoren getoetst of de student de leerdoelen daadwerkelijk beheerst. Enkele studenten geven aan dat ze het eerste semester nog een beetje zoekende zijn naar hoe ze een portfolio moeten samenstellen of wat ze kunnen verwachten tijdens het assessment, maar dat dit al snel duidelijk wordt. Ook geven studenten aan dat docenten veel aandacht besteden aan het uitleggen van wat er wordt verwacht tijdens de toetsen, wat het panel positief vindt.

Andere toetsvormen zijn een essay, een schriftelijk tentamen ('overall test') en een position paper. Alle toetsvormen zijn goed op afstand uit te voeren gedurende de maatregelen tegen het coronavirus. De online assessments bieden zelfs voordelen, zoals dat de examencommissie laagdrempeliger als toeschouwer aanwezig heeft kunnen zijn bij de assessments. Het panel merkt op dat de opleiding over het algemeen de mogelijkheden van onlineonderwijs en online toetsing op goede wijze heeft benut. De opleiding is hierbij ook op zoek naar mogelijkheden voor de toekomst op het gebied van blended learning. Hierbij benoemt de opleiding de excursies aan de rivierdelta's en het werken in de living labs als onderdelen die juist wel een meerwaarde hebben als ze fysiek plaatsvinden.

Period	Introduction	Semester 1	Semester 2	Semester 3		Final phase	
Test	Essay	Assessment (portfolio + self-assessment + verbal exam)	Assessment (portfolio + self-assessment + verbal exam)	Overall test	Assessment (portfolio + self-assessment + verbal exam)	Position paper	Assessment (portfolio + self-assessment + verbal exam)
ECTS	6	15	15	15	15	6	18

Toetsdruk laatste fase

Een belangrijk punt van aandacht vindt het panel de door studenten ervaren hoge toetsdruk in de laatste fase van de opleiding. Studenten geven bij het panel aan dat zij in zeer korte tijd (drie weken) zowel eventuele herkansingen uit het derde semester als de laatste fase van de opleiding

moeten doorlopen. Afgestudeerden vertellen het panel dat zij daarbij ambities voor goede en excellente beoordelingen van de toetsen hebben laten vallen, en dat ze dit jammer vinden. Het panel ziet deze ervaringen van studenten terug in de slagingspercentages: zes van zestien studenten uit het eerste cohort zijn binnen de 1,5 jaar afgestudeerd. Ook heeft een groot deel van de studenten herkansingen nodig. Het panel raadt de opleiding aan om de spreiding van taken en toetsen over de opleiding te verbeteren, zodat de toetsdruk in laatste fase wordt verminderd.

Beoordeling

De beoordeling van de toetsen geschiedt op basis van rubrics, die aangeven welke criteria er zijn voor een oordeel insufficient, sufficient, goed of excellent. Op een beoordelingsformulier per leerdoel wordt de beoordeling op basis van de criteria op de rubric ingevuld en kan feedback worden gegeven door de examiner. De opleiding heeft bij het panel aangegeven dat de rubrics soms niet goed aansluiten bij het timmermansoog van de examiner. De examiner neigt dan naar een bepaald oordeel, maar kan dit niet goed genoeg kwijt binnen de criteria van de rubric. Studenten gebruiken de rubric nog weleens als 'vinklijstje', wat volgens examinatoren de kwaliteit van de studentproducten niet per se ten goede komt. Om deze reden is de opleiding bezig om de formuleringen van de rubrics te verbeteren, waardoor het timmermansoog van examinatoren en de criteria op de rubrics beter op elkaar gaan aansluiten. Het panel herkent deze tweestrijd op sommige ingevulde rubrics, en ziet bijvoorbeeld dat bepaalde feedback wel zinvol is, maar niet altijd goed past bij de criteria op de rubric. Het panel moedigt deze doorontwikkeling daarom aan.

Examinatoren beoordelen elk leerdoel op een aparte rubric. Binnen een toets vallen altijd meerdere leerdoelen en er zijn altijd minimaal twee examinatoren betrokken bij de beoordelingen, hoewel zij zich op eigen leerdoelen richten. Examinatoren zijn regelmatig ook lectoren, omdat zij actief betrokken zijn bij de uitvoering van het onderwijs en de toetsing in deze opleiding. De examinatoren schetsen een beeld van goede samenwerking en afstemming binnen deze werkwijze. Er wordt actief gesproken over elkaars oordelen en de interpretatie van de rubrics. Wat het panel ook positief vindt, is dat de examinatoren ongeacht de dan geldende opleidingsplaats van de student (Middelburg, Velp of Rotterdam), van alle drie de locaties kunnen komen. Er wordt structureel samengewerkt met de drie locaties voor de toetsing en beoordeling.

Een ander positief punt dat het panel ziet bij de beoordelingen, is dat deze voor studenten goed navolgbaar zijn en als eerlijk worden ervaren. De opleiding hanteert een systeem van formatieve evaluatie en docenten, medestudenten en werkveld geven geregeld feedback gedurende het onderwijs. Hierdoor weten studenten al voorafgaand aan de toets waar zij staan in hun ontwikkeling. De toets is hierdoor een mooi integraal onderdeel van het leerproces. Ook vinden studenten de oordelen betrouwbaar: docenten zitten goed op één lijn bij beoordelingen en de lat ligt hoog.

De opleiding geeft aan dat de assessments een intensieve begeleiding aan studenten vergen. Hierbij reflecteert de opleiding open dat een dergelijke wijze van begeleiden niet haalbaar is als de opleiding naar meer dan 35 instromende studenten per jaar groeit. Het panel vindt het positief dat de opleiding zich hier bewust van is, en dat docenten het gesprek hierover actief met elkaar voeren. Het panel is benieuwd hoe de opleiding zich zal ontwikkelen de komende jaren.

Feedback

De beoordelingsformulieren van de toetsen die het panel heeft ingezien (zie *Standaard 11*) bevatten meestal veel feedback. Het panel is in die gevallen onder de indruk van de uitgebreide en gedegen feedback die studenten meekrijgen om zich verder te ontwikkelen. Er zijn ook beoordelingsformulieren waarop geen of nauwelijks feedback is gegeven aan de studenten. Het panel is van mening dat een uniforme wijze van het geven van feedback bijdraagt aan kalibratie onder examinatoren en ook de borging van de beoordelingen door de examencommissie vergemakkelijkt. Bovendien gunt het panel alle studenten de goede feedback die een groot deel van de studenten wel krijgt. Om die redenen adviseert het panel de opleiding om afspraken te maken over de hoeveelheid en het karakter van de feedback die elke examinerator geeft op de beoordelingsformulieren. Deze aanbeveling doet niet af aan het feit dat studenten gedurende de opleiding, dus ook buiten de beoordelingsformulieren, een goede en uitgebreide feedback ervaren.

Groepswork

In de living labs werken studenten samen aan open ended-praktijkvraagstukken. De assessments vinden plaats in de groepen waarin studenten samenwerken. Bij de start van het werken in het living lab, dienen studenten in het plan van aanpak aan te geven welke student welk leerdoel op welke individuele wijze gaat bereiken. Tijdens de activiteiten in het living lab worden studenten actief gecoacht op het individueel behalen van de leerdoelen, zo heeft het panel van studenten vernomen. In de assessments worden studenten individueel beoordeeld, zo geven de studenten ook aan. Het panel concludeert hiermee dat de individuele realisatie van leerdoelen door studenten goed geborgd is.

Kwaliteitsborging toetsing en beoordeling

De borging van toetsing en beoordeling is goed op orde volgens het panel. Borgingsmechanismen binnen de opleiding, zoals een plagiaatscan en trainingen voor examinatoren, worden adequaat ingezet. De examencommissie borgt de kwaliteit van toetsing en beoordeling volgens de wettelijke vereisten. Voor de examencommissie is deze opleiding qua omvang overzichtelijk en de examencommissie heeft dan ook aan het panel goed laten zien goed zicht te hebben op de kwaliteit van toetsen en beoordelingen. De examencommissie is als toehoorder, en in de functionaliteit van toetscommissie, aanwezig bij assessments en geeft de opleiding actief adviezen en tips voor de verbetering van toetsing. Zo heeft de examencommissie de opleiding in het studiejaar 2019-2020 geadviseerd om de hoeveelheid bewijsmateriaal in de portfolio's te beperken. De opleiding heeft op basis hiervan striktere richtlijnen opgesteld voor de bewijslast, wat de nakijkdruk van examinatoren iets verlicht heeft.

Ook de Academic Board van de opleiding en de beroepenveldcommissie geven adviezen aan de opleiding over de kwaliteit van toetsen en het gerealiseerde niveau van studenten. Het panel raadt de examencommissie aan om de verbinding te leggen met deze gremia om bevindingen over het gerealiseerd niveau met elkaar uit te wisselen.

De toetsdeskundigheid van docenten is op orde. Van de 30 betrokken docenten hebben er 17 een Basis Kwalificatie Examinering (BKE). Twee docenten zijn bezig om een Senior Kwalificatie Examinering te behalen. Ook is er een docent met brede toetsexpertise aangesteld als 'senior expert toetsing'. Deze docent adviseert collega-docenten over de kwaliteit van toetsen. Toetsen worden alleen opgesteld onder regie van een BKE-gecertificeerde examinerator. Ook volgen alle

examinatoren van de assessments een verplichte assessoren-training, die zij als zeer waardevol ervaren. Examinatoren kalibreren voorafgaand aan en na afloop van toetsen. Vooraf stemmen ze af over een gelijke interpretatie van de criteria in de rubric en achteraf stemmen ze af over het totaaloordeel van de verschillende leerdoelen. De opleiding is voornemens om jaarlijks in een formele setting met het gehele team te gaan kalibreren over alle eindkwalificaties en leerdoelen. Het panel moedigt dit voornemen aan.

Standaard 11 Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Ten tijde van de *Toets na drie jaar* heeft de opleiding elf afgestudeerden. De afgestudeerden van deze opleiding zijn goed geland in het werkveld: zij vinden soms al tijdens hun studie een baan op masterniveau in het werkveld van rivierdelta's. Het panel concludeert dat afgestudeerden de beoogde leerresultaten overtuigend realiseren en dat studenten de betreffende leerdoelen behalen. Het panel vindt de toetsen (zeer) werkveldrelevant en vindt dat de toetsproducten het masterniveau overtuigend reflecteren. Oordelen van examinatoren zijn herkenbaar voor het panel. Een verbeterpunt is nog de internationale component in de toetsproducten, zoals dat zou passen bij de ambitie van de opleiding om facilitators of change op te leiden die wereldwijd kunnen functioneren.

Onderbouwing

Selectie toetsdossiers

Het panel heeft voorafgaand aan de visitatiedag vijftien toetsdossiers van studenten uit het eerste cohort bestudeerd. In totaal zitten er zestien studenten in dit eerste cohort en het panel heeft naar de vijftien dossiers gekeken van studenten en afgestudeerden die de meeste EC behaald hadden. Dit betrof elf dossiers van studenten die op het moment van visiteren waren afgestudeerd en zes dossiers van studenten die op het moment van visiteren in de laatste fase van de opleiding zaten. De afstudeerdossiers bestaan uit de studentproducten en beoordelingsformulieren van drie toetsen op eindniveau:

- Overall test.
- Assessment semester 3.
- Position paper.

Gerealiseerd niveau

Het panel stelt vast dat studenten de beoogde leerresultaten behalen in de opleiding. De afgestudeerden hebben in alle drie de toetsen het masterniveau overtuigend laten zien en de studenten die nog niet alle toetsen hebben behaald laten zien dat zij de betreffende leerdoelen realiseren in de toetsen die ze wel hebben behaald. Bij het panel is het beeld ontstaan dat de lat hoog ligt: elk leerdoel moet op zichzelf overtuigend worden aangetoond en studenten ervaren dat ze echt worden uitgedaagd bij de toetsen en dat de opleiding niet schroomt om een herkansing te geven. Het panel vindt de hoge mate van uitdaging positief, mits de opleiding aandacht schenkt aan de aanbeveling bij *Standaard 10* over de toetsdruk in de laatste fase.

De overall testen bevatten uitdagende en relevante vragen en studenten scoren voldoende tot goed op deze toets. In de portfolio's voor de assessments ziet het panel voor het werkveld (zeer) relevante producten en loopt het niveau uiteen van voldoende tot zeer goed. De portfolio's geven

een duidelijk beeld aan het panel van wat de student kan: het panel is positief over de opzet van de portfolio's. Het panel herkent zich in de gegeven oordelen en feedback op de portfolio's, en vindt de oordelen over het algemeen goed herleidbaar. De position papers laten een voldoende tot zeer goed niveau zien, waarbij wederom de relevantie voor het werkveld opvalt. In deze opdracht zit ruimte voor creativiteit en originaliteit en die wordt door een deel van de studenten goed benut. Ook hier kan het panel zich goed vinden in de oordelen die de examinatoren hebben gegeven.

Wat opvalt, is dat sommige examinatoren feedback op de beoordelingsformulieren -met name bij de position paper- hebben bijgeschreven over het taalgebruik. Dit is geen leerdoel of criterium op de rubrics. De opleiding is van plan om taalgebruik of schrijfvaardigheden als een voorwaardelijk criterium op te gaan nemen voor de beoordelingen. Het panel moedigt de opleiding aan om inderdaad aandacht te besteden aan schrijfvaardigheden, omdat het panel schrijfvaardigheden relevant vindt voor de beroepen waartoe de opleiding studenten opleidt.

De opleiding stelt zichzelf, aldus het ZER, ten doel om 'facilitators of change op te leiden die wereldwijd inzetbaar zijn'. Het panel ziet internationale componenten die passen bij deze ambitie beperkt terug in afstudeerwerken en ook studenten en alumni geven aan dat ze graag meer internationale ervaring op (hadden) willen doen in de opleiding. De opleiding heeft hierin wel degelijk voorzien, maar de geplande internationale living labs in Roemenië, Zuid-Afrika, Vietnam en Indonesië zijn vanwege de coronacrisis niet doorgegaan. De drie hogescholen hebben een ruim aantal internationale contacten. De opleiding gaat ook deelnemen aan het NWO-programma 'Diamonds in the delta', waarin partners uit zes landen gaan samenwerken. Het panel ziet mogelijkheden om studenten, ondanks corona, ook nu al beter voor te bereiden op wereldwijde inzetbaarheid. Gedurende de reisbeperkingen vanwege corona kan de opleiding hierbij volgens het panel denken aan internationale cases en online contact met buitenlandse organisaties.

Functioneren afgestudeerden

De stip op de horizon voor de opleiding is dat het begrip 'Facilitator of change' en de opleiding zelf breed worden gekend in het werkveld. Het beeld dat het panel destilleert uit het eerste cohort, is dat afgestudeerden goed terecht komen in het werkveld. Afgestudeerden voelen zich goed toegerust om te starten in de praktijk. Ambities voor doorstuderen of het starten van een PhD heeft het panel niet gehoord. Meerdere studenten hebben al een baan gevonden voordat zij afstudeerden. De studenten en afgestudeerden die al een baan hebben, zijn terecht gekomen in een functie op masterniveau binnen het deltawerk. Voorbeelden van banen die studenten en afgestudeerden kunnen hebben zijn omgevingsmanager, klimaatadviseur, onderzoeker, projectmanager of procesmanager. Zij werken bij organisaties zoals Rijkswaterstaat, provincies, gemeenten, adviesbureaus op het gebied van watermanagement en een hogeschool.

De opleiding zelf reflecteert actief op het functioneren van afgestudeerden in de praktijk en geeft aan dat studenten na hun afstuderen naar alle waarschijnlijkheid vooral verder zullen groeien in zelfvertrouwen. De complexe functies waarin afgestudeerden terecht komen vragen om levenservaring en die doen studenten ook nog na hun studie verder op in de praktijk. Om studenten nog meer te ondersteunen bij het ontwikkelen van een professioneel netwerk is de opleiding van plan om nog sterkere banden met werkgevers te ontwikkelen.

Ook wil de opleiding in de laatste fase van de opleiding een symposium of conferentie voor werkveldpartners organiseren waarin studenten als facilitator of change in actie (tijdens een workshop) beoordeeld kunnen worden. Het panel lijkt dit een interessante vorm om studenten een nog mooiere afsluiting van hun opleiding, en start van hun carrière, te geven.

Eindoordeel over de opleiding

Oordelen op de standaarden

Het visitatiepanel komt tot de volgende oordelen op de standaarden:

Standaard	Oordeel
<i>Standaard 10 Toetsing</i>	Voldoet
<i>Standaard 11 Gerealiseerde leerresultaten</i>	Voldoet

De opleiding voldoet voor beide standaarden aan de basiskwaliteit en heeft hiermee laten zien dat zij een goed systeem van toetsing heeft neergezet en dat studenten de beoogde leerresultaten realiseren. De oordelen zijn gewogen volgens de beslisregels van de NVAO.

Het visitatiepanel beoordeelt de kwaliteit van de bestaande hbo-masteropleiding River delta Development van Hogeschool Van Hall Larenstein, Hogeschool Rotterdam en HZ university of applied sciences als **positief**.

Aanbevelingen

Het panel geeft de opleiding de volgende aanbevelingen mee:

Standaard 10

- Verminder de door studenten ervaren hoge toetsdruk in de laatste fase van de opleiding.
- Spreek eenzelfde aanpak af voor het geven van feedback op de beoordelingsformulieren.
- Het panel raadt de examencommissie aan om de verbinding te leggen met de Academic Board en beroepenveldcommissie om bevindingen over het gerealiseerd niveau met elkaar uit te wisselen.

Standaard 11

- Rust studenten beter toe om wereldwijd te kunnen gaan werken, in lijn met de eigen opleidingsdoelstelling op dit gebied.

Bijlagen

Bijlage 1 Bezoekprogramma

Tijd	minuten	Programma
08:30-9:00	30	Overleg commissie
09:00-09:05	5	Ontvangst commissie evt. door bestuur een welkomstwoord - Onderwijs Directeur VHL
09:05-10:05	60	Gesprek 1: Voorzitter stuurgroep en coördinatoren (incl. presentatie van de opleiding (pitch 5 min)) - Leden stuurgroep (2) - Coördinator HR - Coördinator HZ - Coördinator VHL
10:05-10:20	15	Pauze
10:20-11:20	60	Gesprek 2: Lectoren, docenten, docentonderzoekers en Coaches - Docent, coach HR - Docent, senior onderzoeker HZ - Docent, coach VHL - Lector Assetmanagement HR - Docent, coach HZ - Docent, senior onderzoeker VHL
11:20-11:35	15	Pauze
11:35-12:20	45	Gesprek 3: (borging) examencommissie - Voorzitter examencommissie (HZ) - Lid examencommissie (VHL) - Lid examencommissie (HR) - Examinator, docent, coach, adviseur toetsen HR - Examinator, docent, senior onderzoeker HZ
12:20-12:50	30	Lunch
12:50-13:50	60	Gesprek 4: Studenten en afgestudeerden - Alumnus, voormalig lid opleidingscommissie (1 ^{ste} cohort) - Alumnus (1 ^{ste} cohort) - Student, lid opleidingscommissie (2 ^{de} cohort) - Student (2 ^{de} cohort) - Alumnus (1 ^e cohort)
13:50-14:35	45	Overleg commissie
14:35-14:50	15	Terugkoppeling - Allen aanwezig

Bijlage 2 Bestudeerde documenten

ZER Master RDD

Detail overzicht van toetsen

Beschrijving van de leerlijnen

Course and examination Regulations Master River Delta Development 2020-2021

Implementation Regulations of the CER Master River Delta Development 2020-2021

Rubrics Master RDD

Jaarverslag 2019-2020 examencommissie master River Delta Development

Gespreksverslag Stuurgroep Master River Delta Development april 2021

Lijst met studenten/afgestudeerden en behaalde toetsresultaten cohort 1 en 2

Zes afstudeerdossiers en negen toetsdossiers